

วารสารวิชาการ อุตสาหกรรมศึกษา

URL : <http://ejournals.swu.ac.th/index.php/jindedu/issue/archive>

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2561

JOURNAL OF INDUSTRIAL EDUCATION, FACULTY OF EDUCATION, SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

Volume 12 No. 1 January – June 2018

การศึกษาความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1
วิทยาลัยพณิชยการบึงพระพิบูลโลก

**A Study Of Responsibility Of First-Year Vocational Certificate Students In
Bungphraphitsanulok Commercial College**

วรัญญา ชดช้อย , นฤมล พระใหญ่, อัจศรา ประเสริฐสิน

Waratthaya Chodchoy, Narulmon Prayai, Ujsara Prasertsin

สาขาการวิจัยและการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Research and Development on Human Potentials Srinakharinwirot University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพณิชยการบึงพระพิบูลโลก กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ของวิทยาลัยพณิชยการบึงพระพิบูลโลก ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 190 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีค่าความค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.976 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพณิชยการบึงพระพิบูลโลก มีระดับความรับผิดชอบโดยภาพรวมความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความรับผิดชอบต่อผู้อื่น และด้านความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.85, 2.89, 2.88 และ 2.77 ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความรับผิดชอบ, นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ, วิทยาลัยพณิชยการบึงพระพิบูลโลก

วรจัญญา ชดช้อย , นฤมล พระใหญ่, อัจศรา ประเสริฐสิน
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 มกราคม- มิถุนายน 2561 (112 - 128)

Abstract:

The purpose of this research was to study the level of responsibility of vocational certificate students. The sample in this study consisted of 190 students in the first semester of academic year 2018 at BungphraPhitsanulok Commercial College. The research instruments were a questionnaire responsibility scale with the reliability coefficient (alpha) of 0.976. The data were analyzed using mean, standard deviation. The research result were as following: Vocational Certificate Students in BungphraPhitsanulok Commercial College. Overall responsibility, self-responsibility, responsibility to others and social responsibility levels were moderate with the average of 2.85, 2.89, 2.88 and 2.77.

Keyword: responsibility, Vocational certificate students, Bungphra Phitsanulok Commercial College

วรัญญา ชดช้อย , นฤมล พระใหญ่, อัจศรา ประเสริฐสิน

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 มกราคม- มิถุนายน 2561 (112 - 128)

บทนำ

การศึกษา นับเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้าน เพราะการศึกษาเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับการพัฒนาทรัพยากรบุคคลากรของประเทศให้เป็นผู้รู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักแก้ปัญหา ฉะนั้นการพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้มีประสิทธิภาพจึงต้องพัฒนาคนให้มีคุณภาพและมีความสอดคล้องกับลักษณะของสังคมไทย(กรมวิชาการ.2545)นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 24(4) ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาแบบผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยเฉพาะการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ มีความรับผิดชอบ มีวินัยและตรงต่อเวลา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา(2548)และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา(2549)ศึกษาคุณลักษณะของนักเรียนที่ไม่พึงประสงค์ พบว่า ปัญหาด้านความวินัยความรับผิดชอบ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลดลงร้อยละ 10.60 ดังนั้นจะเห็นได้ว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนด้านความรับผิดชอบของนักเรียนเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่ควรปลูกฝังให้แก่ผู้เรียนตั้งแต่ต้นในทุกสาขา เพราะความรับผิดชอบเป็นพื้นฐานของบุคคลที่ประสบความสำเร็จหรือประสบความสำเร็จล้มเหลวในการเรียนหรือการทำงาน อีกทั้งการปลูกฝังความรับผิดชอบให้กับนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งโดยเฉพาะความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม เพราะจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติคุณลักษณะผู้เรียนด้านความรับผิดชอบจึงมีความสำคัญมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องปลูกฝังให้กับผู้เรียนเพราะเปรียบเสมือนการสร้างรากฐานสำคัญให้แก่ผู้เรียนในการดำเนินชีวิต ซึ่งจากการศึกษาของทิพย์สุดคนธ์ แสงศรี(2557) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พบว่า ความรับผิดชอบเป็น 1 ใน 14 คุณธรรมที่นักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษาควรมีควบคู่กับความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพ เป็นต้น และจากเหตุผลดังกล่าว ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครูที่ปฏิบัติการสอนและจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในวิทยาลัยพณิชยการบึงพระพิบูลย์โลก พบว่า ปัญหาของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพส่วนใหญ่ คือ ไม่ตั้งใจเรียน ส่งงานไม่ตรงตามที่กำหนด เข้าห้องเรียนไม่ตรงเวลา ไม่สนใจลงทะเลียนหน่วยกิต ตามที่กำหนดซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนขาดความรับผิดชอบต่อการเรียน และการเรียน และจากการสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษา ครูผู้สอนในรายวิชาต่างๆ ครูหัวหน้าแผนกวิชาและผู้ปกครองของนักเรียน โดยใช้คำถามปลายเปิดถามว่า “ปัญหาในการเรียนด้านใดส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนต่ำ” พอสรุปได้ว่านักเรียนมีปัญหาเรื่องความไม่รับผิดชอบต่อตนเอง ไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมของวิทยาลัย ใช้เวลากับกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น เล่นเกมจนนอนหลับพักผ่อนไม่เพียงพอ ไม่มีสมาธิในการเรียน เป็นต้น ซึ่งส่งผลต่อการเรียนทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพชรพะเยาว์ แยมยินดี(2556)ที่ได้ศึกษาสาเหตุของการเสี่ยงออกกลางคันของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยพณิชยการบึงพระพิบูลย์โลก พบว่า หนึ่งในสาเหตุของการเสี่ยงออกกลางคันของนักเรียน คือการไม่รับผิดชอบต่อตนเอง หนีเรียนขาดเรียนและเข้าเรียนไม่ทัน เป็นต้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาระดับความรับผิดชอบต่อวิทยาลัยพณิชยการบึงพระพิบูลย์โลก เพื่อให้ทราบข้อมูลสำคัญ และเพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมเพิ่มความตระหนักรู้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ให้แก่ผู้เรียนของวิทยาลัยพณิชยการบึงพระพิบูลย์โลก ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาระดับความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1วิทยาลัยพณิชยการบึงพระพิบูลย์โลก

วรัญญา ชตช้อย , นฤมล พระใหญ่, อัจศรา ประเสริฐสิน
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 มกราคม- มิถุนายน 2561 (112 - 128)

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบระดับความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัย พณิชยการบึงพระพิบูลย์โลก ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญที่จะเป็นแนวทางในการจัดการเรียนกิจกรรมพัฒนานักเรียน อาชีวศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบ

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 วิทยาลัยพณิชยการบึงพระพิบูลย์โลก จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 5 แผนกวิชา ได้แก่ แผนกวิชาการบัญชี แผนก วิชาการเลขานุการ แผนกวิชาการคอมพิวเตอร์ แผนกวิชาการตลาด และแผนกวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว มี นักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 190 คน

ระยะเวลาการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในช่วงเดือน เมษายน-พฤษภาคม 2561

กรอบแนวคิด

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของนักเรียน ได้แก่ ความหมายของความรับผิดชอบ ความสำคัญและการพัฒนาความรับผิดชอบประเภทของความรับผิดชอบ และ องค์ประกอบของความรับผิดชอบดังภาพประกอบ

ตัวแปรที่ศึกษา

ความรับผิดชอบ 3ด้าน

- 1.ความรับผิดชอบต่อตนเอง
- 2.ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น
3. ความรับผิดชอบต่อสังคม

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ คือ นักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง การรู้จักหน้าที่ของตน เอาใจใส่และตั้งใจปฏิบัติภารกิจ ของตนที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ตรงต่อเวลา มีการควบคุมความประพฤติของตน ปรับปรุงตนเองเสมอ และต้องยอมรับในผลของการกระทำของตนทั้งที่เป็นผลดีและผลเสียทั้งใน ห้องเรียนและนอกห้องเรียน
2. ความรับผิดชอบต่อผู้อื่นหมายถึงการรู้จักหน้าที่ของตนเองในการให้ความร่วมมือ การ

วรัญญา ชตช้อย , นฤมล พระใหญ่, อัจฉรา ประเสริฐสิน

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 มกราคม- มิถุนายน 2561 (112 - 128)

ช่วยเหลือผู้อื่นในการทำกิจกรรม การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นตลอดจนการปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

3. ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การรู้จักหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นพลเมืองของประเทศชาติ โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ได้แก่ ความมีวินัยทางสังคม มีความเอื้อเฟื้อเกรงใจต่อคนในสังคม สอดคล้องกับมาตรฐานทางสังคม กฎเกณฑ์ทางศาสนา และกฎหมายบ้านเมือง

การทบทวนวรรณกรรม

1.1 ความหมายของความรับผิดชอบ

แคทเทล (Cattell, 1963: 145) กล่าวถึง บุคคลที่มีความสามารถในความรับผิดชอบไว้ ว่าเป็นบุคคลที่รับผิดชอบในหน้าที่ มีความบากบั่นพากเพียรถือศักดิ์ศรียึดมั่นในกฎเกณฑ์ ลักษณะของคนที่ไม่มีความรับผิดชอบคือคนที่ถือความสะดวกเป็นเกณฑ์ หลีกเลียงข้อบังคับ

กู๊ด (Good, 1973: 498) ให้ความหมายความรับผิดชอบ หมายถึง ภาระหน้าที่ที่แต่ละคนครองอยู่ซึ่งบุคคลจะรับ ไม่ว่าจะป็นงานทั่วไปที่ได้รับมอบหมายหรืองานในหน้าที่ซึ่งบุคคลจะต้องทำให้บรรลุความสำเร็จถูกต้องมีประสิทธิภาพและมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถสอดคล้องกับความมุ่งหมาย ต้องยอมรับทั้งความผิดพลาดและความสำเร็จสามารถเชื่อถือได้ในเรื่องการปฏิบัติหน้าที่

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน. 2546: 176 – 191) ให้ความหมายความรับผิดชอบ หมายถึง อาการยอมตามผลที่ดีหรือไม่ดีในกิจการที่ได้กระทำไป

อมรรวรรณ แก้วผ่อง (2542: 64) ให้ความหมายความรับผิดชอบ หมายถึง ความสนใจความตั้งใจของบุคคลในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเพียรพยายามและละเอียดรอบคอบเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการรักษาสิทธิหน้าที่ของตนยอมรับผลการกระทำของตนทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสียทั้งพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นทั้งต่อตนเองและต่อสังคม

ทิวาวรรณ แสงพันธ์ (2542: 25) ให้ความหมายความรับผิดชอบ หมายถึง การเอาใจใส่และปฏิบัติงานที่ตนเองได้รับมอบหมายรวมทั้งงานในหน้าที่ของตนเองให้สำเร็จเรียบร้อยทันตามเวลาที่กำหนดเอาไว้เป็นอย่างดีด้วยความขยันขันแข็งและความเพียรพยายามเพื่อให้งานนั้นสำเร็จตามจุดมุ่งหมายเมื่อผลปรากฏออกมาก็สามารถรับผิดชอบผลงานนั้นด้วยความเต็มใจไม่ว่างานนั้นจะดีหรือไม่ก็ตามรวมทั้งมีความพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นประกอบด้วยพฤติกรรมที่พึงประสงค์คือ 1) การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกายและเครื่องแต่งกายของตน 2) การดูแลรักษาเครื่องใช้ส่วนตัวเครื่องเขียนแบบเรียนต่าง ๆ 3) การทำและส่งการบ้านตามที่ครูสั่ง 4) การช่วยดูแลรักษาความสะอาดของห้องเรียนและบริเวณที่ได้รับมอบหมาย 5) การไม่ขาดโรงเรียนโดยไม่มีกิจธุระจำเป็น และ 6) การรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษ

สุจิตรา ธนะสูตร (2552: 11) ให้ความหมายความรับผิดชอบ หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุในสิ่งที่ต้องการด้วยความเอาใจใส่ตั้งใจที่จะปฏิบัติในหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ มีความซื่อสัตย์และตรงต่อเวลา กล้ายอมรับในผลของการกระทำของตนแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้งานที่มีคุณภาพ

ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (2554: 78) ให้ความหมายความรับผิดชอบ หมายถึง ความตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีทั้งต่อตนเองและสังคมอย่างเต็มความสามารถโดยเน้นการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตนรวมทั้งยอมรับผิดชอบผลของหน้าที่การงานที่ตนเองปฏิบัติทั้งดีและไม่ดีเมื่อเกิดปัญหาที่มีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

วรัญญา ชตช้อย , นฤมล พระใหญ่, อัจฉรา ประเสริฐสิน

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 มกราคม- มิถุนายน 2561 (112 - 128)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง เป็นการแสดงออกของบุคคลที่มีความเอาใจใส่มุ่งมั่นตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ ด้วยความขยันหมั่นเพียร รอบคอบและมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง การยอมรับผิดชอบผลของหน้าที่การงาน ที่ตนเองปฏิบัติทั้งดีและไม่ดี พร้อมทั้งจะปรับปรุงแก้ไขให้เกิดผลต่อตนเองต่อผู้อื่นและต่อสังคมโดยส่วนรวม

1.2 ความสำคัญของความรับผิดชอบ

ประภาพรรณ เอี่ยมสุภาศิต (2539: 765) กล่าวว่า ความรับผิดชอบมีความสำคัญต่อตัวเด็กเองและต่อสังคมเป็นอย่างมากเด็กที่มีความรับผิดชอบสูงจะสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเองได้ด้วยตนเองและสามารถปฏิบัติภารกิจอื่นๆที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีนอกเหนือจากเด็กที่จะทำให้แก่ตนเองได้แล้วเด็กก็จะสามารถรับผิดชอบต่อสังคมอีกด้วยคือเริ่มจากสังคมภายในครอบครัวสังคมในโรงเรียนรวมทั้งสังคมในชุมชนที่เขาอยู่ผลจากการวิจัยทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศให้ผลสรุปตรงกันว่าเด็กที่มีความรับผิดชอบสูงมักจะเป็นคนที่สามารถแก้ปัญหาต่างๆได้เป็นอย่างดีมีความเชื่อมั่นสูงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีความซื่อสัตย์ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าคนที่มีความรับผิดชอบสูงจะมีลักษณะของความเป็นพลเมืองดีสูงด้วยส่วน ศรีสุดา ธิติโสภี (2545: 11) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความรับผิดชอบไว้ว่า เป็นคุณลักษณะสำคัญด้านหนึ่งที่จะต้องปลูกฝังและส่งเสริมให้เกิดขึ้น กับเด็กปฐมวัย เนื่องจากเป็นวันที่เหมาะสมในการวางรากฐานและเสริมสร้างลักษณะนิสัย ในการปลูกฝังความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นกับเด็กได้นั้น ควรเริ่มโดยการให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อตนเองก่อน เพราะคุณลักษณะดังกล่าวถ้ามีอยู่ในตัวเด็กคนใดย่อมมีผลดี และจะช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าความรับผิดชอบมีความสำคัญต่อมนุษย์ทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย จึงควรฝึกฝนให้เกิดเป็นนิสัยติดตัวตลอดไป และ รัชนิษฐ์ สุวรรณ (2547: 19) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญของความเป็นพลเมืองที่สำคัญและการที่จะช่วยให้สังคมมีระเบียบและสงบสุขบุคคลต้องมีความรับผิดชอบมีความสม่ำเสมอความเชื่อมั่นใน ตนเองความซื่อสัตย์และความพยายามที่จะพึ่งตนเองรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองก็ย่อมทำให้เกิดสันติตลอดจนประสบความสำเร็จในสังคมนั้น นอกจากนี้ ภาวิณี โสธายะเพ็ชร (2549: 68) กล่าวว่า ความรับผิดชอบมีความสำคัญต่อบุคคลในฐานะเป็นคุณธรรมพื้นฐานของมนุษย์บุคคลใดมีความรับผิดชอบต่อตนเองจะช่วยพัฒนาตนเองให้มีความเจริญในหน้าที่การงานที่รับผิดชอบได้รับการยกย่องสรรเสริญจากบุคคลอื่น ๆ และยังช่วยพัฒนาองค์กรหน่วยงานหรือสังคมที่ตนอยู่อาศัยมีความมั่นคงเจริญก้าวหน้าพร้อมที่จะเผชิญต่อปัญหาและอุปสรรคต่างๆได้เป็นอย่างดี

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความรับผิดชอบมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในการอยู่ร่วมกันในสังคม เพราะเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยและความสุขในสังคมส่วนรวมได้

1.3 ประเภทของความรับผิดชอบ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบจากนักการศึกษา/นักจิตวิทยา ดังนี้

ประภาพรรณ เอี่ยมสุภาศิต(2539: 765)แบ่งประเภทของความรับผิดชอบไว้ดังนี้

1.ความรับผิดชอบต่อตนเองพฤติกรรมที่แสดงว่าเด็กมีความรับผิดชอบต่อตนเองนั้นอาจแบ่งเป็น 2 ประเภทได้แก่

1.1 การมีความรับผิดชอบต่อกิจวัตรประจำวันของตนเองเช่นการตื่นนอนตามเวลาด้วยตนเองโดย

ไม่

ต้องมีการปลุกการอาบน้ำให้สะอาดตามเวลาด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีการเตือน การแต่งตัวให้เรียบร้อยหลังจากอาบน้ำ การรับประทานอาหารด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีการป้อนและการร้องเรียกการไปโรงเรียนให้ทันเวลาที่จะต้องเข้าแถว

1.2 การมีความรับผิดชอบต่อภารกิจที่ตนเองได้รับมอบหมายเช่นรดน้ำต้นไม้ทุกเย็นหลังกลับจากโรงเรียนเก็บที่นอนให้ดูเรียบร้อยก่อนออกจากห้องนอนตอนเช้า จัดโต๊ะอาหารเมื่อถึงเวลาอาหารคืนของเล่นให้กับเจ้าของหลังจากเล่นเสร็จ

วรัญญา ชดช้อย , นฤมล พระใหญ่, อัจศรา ประเสริฐสิน
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 มกราคม- มิถุนายน 2561 (112 - 128)

2. ความรับผิดชอบต่อครอบครัวและสังคมที่เด็กเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่มากแบ่งเป็น 3 ลักษณะสังคมและพฤติกรรมที่แสดงว่าเด็กมีความรับผิดชอบต่อสังคมแต่ละประเภทได้แก่

2.1 การมีความรับผิดชอบต่อครอบครัวเช่นการทำความสะอาดบ้านจัดสิ่งของเครื่องใช้วางให้เป็นระเบียบใช้สิ่งของในบ้านอย่างทะนุถนอมและประหยัดพบสิ่งของในบ้านก็บอกพ่อแม่ทันที

2.2 ความรับผิดชอบต่อโรงเรียนเช่นการรักษาความสะอาดในบริเวณโรงเรียนร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาโรงเรียนบริจาคสิ่งของทรัพย์สินสมบัติให้กับโรงเรียนร่วมทำกิจกรรมเพื่อนำชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน

2.3 ความรับผิดชอบต่อชุมชนที่อาศัยเช่นการรักษาความสะอาดบริเวณวัดสนามเด็กเล่นการทำบุญตักบาตรในวันสำคัญทางศาสนาการให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชนให้เจริญ

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2544: 12) ได้แบ่งประเภทความรับผิดชอบไว้ 4 ประเภท ดังนี้

1. ความรับผิดชอบในการเล่าเรียน หมายถึง การที่นักเรียนศึกษาเล่าเรียนจนประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังด้วยความขยันหมั่นเพียรอดทนและสงงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลาที่กำหนด

2. ความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา หมายถึง การที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของสถานศึกษาไม่ทะเลาะวิวาทกับโรงเรียนอื่นรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนและให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนอย่างเต็มที่

3. ความรับผิดชอบต่อครอบครัว หมายถึง การที่นักเรียนมีความตั้งใจช่วยเหลือต่างๆภายในบ้านเพื่อแบ่งเบาภาระซึ่งกันและกันตามความสามารถของตนและรู้สึกแสดงความคิดเห็นและปฏิบัติตนเพื่อความสุขและชื่อเสียงของครอบครัว

4. ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนและสังคมบำเพ็ญประโยชน์และสร้างสรรค์ความเจริญให้ชุมชนอย่างเต็มที่ ช่วยสอดส่องพฤติกรรมของบุคคลที่จะเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศชาติและสังคมและยังนำความสามารถความรู้ที่ตนมีมาช่วยคิดและแก้ปัญหาต่างๆของสังคม

เตือนใจ อินทร์เที่ยง (2546: 25) ได้แบ่งประเภทความรับผิดชอบดังนี้

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง ได้แก่ การช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเช่นการเข้าห้องน้ำการเก็บของใช้ส่วนตัวเข้าที่ได้อื่นเมื่อใช้เสร็จสนใจและทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ

2. ความรับผิดชอบต่อกลุ่ม ได้แก่ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นช่วยเหลือเพื่อนในการทำงานปฏิบัติตามกฎและข้อตกลงของกลุ่มและเก็บรักษาของเล่นของใช้เข้าที่เมื่อทำงานหรือเล่นเสร็จ

ดวงพร ทองชะอุ่ม (2550: 12) ได้แบ่งประเภทความรับผิดชอบไว้ 2 ประเภทคือ

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง ได้แก่ การรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายปฏิบัติงานให้สำเร็จขยันหมั่นเพียรตรงต่อเวลาสอดคล้องกับพฤติกรรมความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัย

2. ความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อโรงเรียนครอบครัวเพื่อนและสังคมประเทศชาติ

ประกายมาศ รัตนโรภาส (2551) ได้แบ่งประเภทของความรับผิดชอบในระดับปฐมวัยเป็น 3 ประเภทคือ

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง ได้แก่ เด็กที่มุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จด้วยตนเองทันเวลาที่กำหนดหยิบอุปกรณ์นำมาใช้ทำกิจกรรมได้ด้วยตนเองดูแลตนเองถึงความปลอดภัยขณะใช้อุปกรณ์ทำกิจกรรมให้ถูกวิธีเก็บอุปกรณ์ได้ด้วยตนเองเมื่อเลิกใช้กิจกรรมมีมารยาทในการทำกิจกรรมไม่รบกวนผู้อื่น

2. ความรับผิดชอบต่อกลุ่ม ได้แก่ เด็กที่มีการช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มทำกิจกรรมจนสำเร็จทันเวลาที่กำหนดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการยอมรับของกลุ่มการช่วยหยิบอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมของกลุ่มการวางแผนในการทำกิจกรรมกลุ่มการช่วยเก็บอุปกรณ์เมื่อเลิกใช้กิจกรรมของกลุ่ม

3. ความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ การแบ่งปันอุปกรณ์ให้กลุ่มอื่นๆในการทำกิจกรรมการช่วยเก็บกวาดห้องเรียนหลังเลิกกิจกรรมรู้จักการใช้อุปกรณ์ในการทำกิจกรรมอย่างประหยัดช่วยกันเก็บอุปกรณ์เมื่อหลังเลิกใช้ทำกิจกรรมการปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของห้องเรียน

วรัญญา ชดช้อย , นฤมล พระใหญ่, อัจฉรา ประเสริฐสิน
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 มกราคม- มิถุนายน 2561 (112 - 128)

ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (2554: 90 – 91) อธิบายได้ถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้มีจิตรับผิดชอบสำหรับคนยุคใหม่ได้ดังนี้

คุณลักษณะของความรับผิดชอบต่อตนเอง มีมโนคติที่ติดกับตัวเองมีความเข้าใจและพึงพอใจในตัวเอง

1. มีความคิดริเริ่มและสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง
2. มีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง
3. เคารพศักดิ์ศรีของตัวเองรักษาและเชิดชูเกียรติของวงศ์ตระกูล
4. มีเป้าหมายในอนาคตและมองอนาคตในแง่ดี

คุณลักษณะของความรับผิดชอบต่อสังคม

1. ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับของสังคม/โรงเรียน
2. เมื่อเห็นสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสังคม ก็ช่วยกันแก้ไขตามความสามารถ
3. ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นที่อยู่ในสังคม
4. ไม่ละเลยหน้าที่ของการเป็นพลเมืองที่ดี
5. เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน

คุณลักษณะของความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

1. เรียนรู้และเข้าใจในวัฏจักรของธรรมชาติรู้วิธีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างชาญฉลาดและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยให้มีระยะเวลาในการใช้งานนานที่สุด
2. อนุรักษ์พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ท้องถิ่นช่วยกันป้องกันและรักษาสิ่งเหล่านี้ให้คงอยู่
3. ลดวิธีการทำลายสิ่งแวดล้อมเริ่มตั้งแต่การจัดบ้านให้น่าอยู่และช่วยกันปลูกต้นไม้ทดแทนลดการใช้

ใช้

ผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากการสังเคราะห์และหันมาใช้ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากธรรมชาติเช่นใช้ใบตองแทนการใช้กล่องโฟมบรรจุอาหาร

คุณลักษณะของความรับผิดชอบต่อวัฒนธรรมไทย

1. มีเจตคติที่ดีและมีความเข้าใจเกี่ยวกับชาติภูมิในการดำรงเอกลักษณ์และการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย
2. การยึดมั่นในหลักธรรมและประเพณีอันดีงามทางพระพุทธศาสนาซึ่งมีส่วนทำให้สังคมไทยมีความสงบสุข
3. การแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจและเป็นศูนย์รวมความสามัคคีกลมเกลียวของคนในชาติ
4. การปลูกฝังเอกลักษณ์เกี่ยวกับการประณีประนอม และการประสานประโยชน์และนิยมแนวทางเชิงสันติถ้อยทีถ้อยอาศัยอาศัยอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานของความสัมพันธ์แบบเครือญาติสังเกตได้จากเราจะเรียกญาติผู้ใหญ่ว่า “ลุง ป้า น้า อา” ทั้งๆที่ไม่มีความสัมพันธ์กันทางสายเลือด ซึ่งไม่มีวัฒนธรรมแบบนี้ในสังคมตะวันตก
5. การปลูกฝังค่านิยมของการเคารพผู้อาวุโสและกตัญญูรู้คุณมีความรู้สึกต้องสำนึกในบุญคุณของผู้ที่เคยให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลและต้องทดแทนบุญคุณหากมีโอกาสเพราะพื้นฐานของสังคมไทยจะให้ความสำคัญแก่ผู้อาวุโสและเป็นการปลูกฝังในการสร้างลักษณะนิสัยของคนไทยในเรื่องของสัมมาคารวะ
6. การอนุรักษ์ภาษาไทยการรู้จักใช้ภาษาไทยในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมและรู้จักใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องทั้งการพูดและการเขียน

วรจฺญา ชดช้อย , นฤมล พระใหญ่, อัจศรา ประเสริฐสิน
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 มกราคม- มิถุนายน 2561 (112 - 128)

ผู้วิจัยวิเคราะห์ความรับผิดชอบ ออกเป็นด้านต่างๆได้ ดังตาราง 2

นักการศึกษา/นักจิตวิทยา	พฤติกรรมบ่งชี้				
	ความรับผิดชอบ ต่อตนเอง	ความรับผิดชอบ ต่อผู้อื่น/ครอบครัว	ความ รับผิดชอบต่อ สังคม/ สิ่งแวดล้อม	ความรับผิดชอบ ต่อวัฒนธรรม	ความรับผิดชอบ ต่อการเรียน/งาน
ประภาพรณ เอี่ยมสุภานิต (2539:765)	✓	✓	✓		
คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2544:12)	✓	✓	✓		✓
เตือนใจ อินเทียง (2546:25)	✓	✓			
ดวงพร ทองช่อม (2550:12)	✓	✓	✓		
ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2554:90-91)	✓	✓	✓	✓	

จากตาราง 2 พบว่า นักการศึกษา/นักจิตวิทยา มีความเห็นสอดคล้องตรงกันว่า พฤติกรรมความรับผิดชอบ นั้น ประกอบด้วย พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น/ครอบครัว ความรับผิดชอบต่อสังคม/สิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบต่อวัฒนธรรม ความรับผิดชอบต่อการเรียน /การทำงาน ซึ่งผลจากการสังเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำไปใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาความรับผิดชอบของนักเรียนต่อไป โดยสรุปพฤติกรรมความรับผิดชอบได้ 3 ด้าน คือ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อสังคม

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบเพื่อกำหนดนิยามศัพท์

1.2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ แบบมาตรวัด 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุดได้แบบสอบถามทั้งหมด 37 ข้อ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น ความรับผิดชอบต่อสังคมดังตัวอย่าง ต่อไปนี้

วรัญญา ชดช้อย , นฤมล พระใหญ่, อัจศรา ประเสริฐสิน
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 มกราคม- มิถุนายน 2561 (112 - 128)

ตาราง 3 ตัวอย่างแบบวัดความรับผิดชอบ

ข้อ	ข้อความ/คำถาม	ระดับพฤติกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง						
1.	นักเรียนส่งงานครูทันกำหนดเวลาทุกครั้ง					
ข้อ	ข้อความ/คำถาม	ระดับพฤติกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.	นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ					
3.	นักเรียนทำผิดแล้วยอมรับผิด					
2. ด้านความรับผิดชอบต่อผู้อื่น						
4.	เมื่อนักเรียนหยิบสิ่งของผู้อื่นไปใช้ นักเรียนขออนุญาตเจ้าของก่อนทุกครั้ง					
5.	ก่อนจะทำสิ่งใด ๆ นักเรียนจะพิจารณาก่อนว่าสิ่งที่ทำนั้นจะมีผลดีผลเสียอย่างไร					
6.	เมื่อนักเรียนทำความผิด นักเรียนจะไม่โยนความผิดให้ผู้อื่น					
3. ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม						
7.	นักเรียนรักษาทักษะนิสัยและสาธารณะสมบัติของวิทยาลัย					
8.	เมื่อเก็บของมีค่าได้ นักเรียนจะนำส่งคืนเจ้าของ					
9.	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของวิทยาลัย					

เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดความรับผิดชอบ

ข้อความใดที่มีความหมายในทางบวก ให้คะแนนดังนี้

ระดับพฤติกรรม	คะแนน
ปฏิบัติมากที่สุด	5
ปฏิบัติมาก	4
ปฏิบัติปานกลาง	3
ปฏิบัติน้อย	2
ปฏิบัติน้อยที่สุด	1

ข้อความใดที่มีความหมายในทางลบ ให้คะแนนดังนี้

ระดับพฤติกรรม	คะแนน
ปฏิบัติมากที่สุด	1
ปฏิบัติมาก	2
ปฏิบัติปานกลาง	3
ปฏิบัติน้อย	4
ปฏิบัติน้อยที่สุด	5

วรัญญา ชตช้อย , นฤมล พระใหญ่, อัจฉรา ประเสริฐสิน
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 มกราคม- มิถุนายน 2561 (112 - 128)

เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของระดับความรับผิดชอบ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2550: 69)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความรับผิดชอบในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความรับผิดชอบในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความรับผิดชอบในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความรับผิดชอบในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความรับผิดชอบในระดับน้อยที่สุด

1.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา ความครอบคลุมและสอดคล้องตามนิยามศัพท์เฉพาะ จากนั้นปรับแก้ตามข้อแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ และวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Congruence) แบบสอบถามความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6-1.00

1.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและปรับแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 40 คน และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้เท่ากับ 0.976

1.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแล้ว ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 วิทยาลัยพณิชยการบึงพระพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 5 แผนกวิชา ได้แก่ แผนกวิชาการบัญชี แผนกวิชาการเลขานุการ แผนกวิชาการคอมพิวเตอร์ แผนกวิชาการตลาด และแผนกวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว มีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 190 คน

1.6 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 วิทยาลัยพณิชยการบึงพระพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS เพื่อหา ระดับความรับผิดชอบโดยรวมและรายด้าน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)

ผลการวิจัย

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผล ระดับความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพณิชยการบึงพระพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก (n=190คน)

วารัฎฐยา ชดช้อย , นฤมล พระใหญ่, อัจศรา ประเสริฐสิน
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 มกราคม- มิถุนายน 2561 (112 - 128)

ความรับผิดชอบ	M	SD	แปลผล
1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง	2.89	0.36	ปานกลาง
2. ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น	2.88	0.33	ปานกลาง
3. ความรับผิดชอบต่อสังคม	2.77	0.51	ปานกลาง
โดยรวม	2.85	0.32	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่านักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพณิชยการบึงพระพิบูลย์โลก มีระดับความรับผิดชอบโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.85 เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความรับผิดชอบต่อผู้อื่นและด้านความรับผิดชอบต่อสังคม มีระดับความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89, 2.88และ2.77 ตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพณิชยการบึงพระพิบูลย์โลก มีระดับความรับผิดชอบโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่าด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความรับผิดชอบต่อผู้อื่นและด้านความรับผิดชอบต่อสังคม มีระดับความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง เช่นกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน นักเรียนมีระดับความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ผู้วิจัยอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง เป็นด้านที่มีระดับความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 เป็นนักเรียนที่ผ่านพ้นวัยมัธยมศึกษาตอนต้น มาศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ส่วนใหญ่มีอายุโดยเฉลี่ยประมาณ 15-16 ปีซึ่งเป็นช่วงวัยรุ่นตอนต้นเป็นช่วงของการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกาย สังคม อารมณ์และสติปัญญา เป็นช่วงวัยที่เริ่มต้นของการเป็นหนุ่มเป็นสาว วัยนี้จะมีความคิดวิตกกังวล กลัวจะไม่เป็นที่ยอมรับจากคนรอบข้าง มักจะกลัวความรับผิดชอบ ซึ่งจะรู้สึกว่าเป็นภาระที่หนักหนา ยุ่งยาก บางครั้งอยากจะเป็นเด็กอยากแสดงอารมณ์สนุกสนาน ร่าเริง เบิกบานการเปลี่ยนจากช่วงวัยเด็กเข้าสู่วัยรุ่นช่วงวัยนี้จึงส่งผลต่อความรับผิดชอบที่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเด็กสู่วัยรุ่น ผลที่ศึกษามีความสอดคล้องกับแนวคิดการศึกษาของโจนส์ (วิวัฒน์ รักษาเคน. 2531:18 อ้างอิงจาก Jones.1960:42-48) ที่ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของเด็กตามระดับอายุ พบว่าเด็กอายุ 9-11 ปี มีความรับผิดชอบน้อยและช่วงความรับผิดชอบแตกต่างกันมาก เด็กอายุ 11-19 ปี มีความรับผิดชอบสูงขึ้นเล็กน้อยและช่วงความรับผิดชอบไม่แตกต่างกันด้านความรับผิดชอบต่อผู้อื่น เป็นด้านที่มีระดับความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากเป็นช่วงเปลี่ยนผ่านของวัยและเป็นช่วงการเปลี่ยนสถานศึกษาจากโรงเรียนมัธยมศึกษา มาศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นและมีความเฉพาะในวิชาชีพทำให้นักเรียนจึงต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวในหลายด้าน ได้แก่ การปรับตัวด้านสังคม โดยเฉพาะการปรับตัวกับสถานศึกษาแห่งใหม่ เพื่อนใหม่ ครูคนใหม่ บรรยากาศการเรียนรู้อันใหม่ และระบบการจัดการเรียนการสอนที่เปลี่ยนจากเดิมในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ศึกษามาเป็นระยะเวลาอันยาวนานซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจก่อให้เกิดการปฏิบัติตนไม่ถูกต้องเกิดความไม่มั่นใจที่จะปฏิบัติตนว่าสิ่งใดผิดและสิ่งใดถูก โดยเฉพาะการปรับตัวในเรื่องการสร้างสัมพันธภาพกับ ครู และเพื่อน รวมทั้งการดำเนินชีวิตในสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนใหม่ทำให้นักเรียนไม่ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อคนอื่นมากนักเพราะตนเองต้องเผชิญกับความวิตกกังวลในการเปลี่ยนหลายประการ และต้องปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมมากในช่วงปีที่ 1ซึ่งมีความสอดคล้องกับที่ ชวัญเรือน สนิทวงศ์ ณ อยุธยา (2559)กล่าวได้ว่า นักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษามีการเปลี่ยนการศึกษาจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มาศึกษาต่อในระดับ ปวช. และมัธยมศึกษาตอนปลาย มาศึกษาต่อระดับ ปวส. การเรียนการสอนมีการเรียนรู้ในด้านภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติที่ควบคู่กัน นักศึกษาต้องมีการปรับตัวต่อสถานการณ์สิ่งแวดล้อม การจัดการเรียนการสอน

วรัญญา ชดช้อย , นฤมล พระใหญ่, อัจฉรา ประเสริฐสิน

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 มกราคม- มิถุนายน 2561 (112 - 128)

ที่เปลี่ยนแปลง จากระดับมัธยมศึกษาซึ่งไม่คุ้นชินกับลักษณะวิธีการเรียนในสายอาชีพ จึงอาจเกิดความสับสน ท้อแท้ต่อการเรียน และยังต้องคิดตัดสินใจด้วยตนเองต้องเรียนรู้ในการสร้างสัมพันธภาพกับอาจารย์ การคบเพื่อนทั้งในเพศเดียวกันและต่างเพศการพบกลุ่มเพื่อนใหม่ที่มีพื้นฐานที่ต่างกันการที่ต้องพักอยู่ในหอพักกับบุคคลอื่นซึ่งแตกต่างไปจากการพักอยู่กับครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดคุ้นเคย การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของวิทยาลัย ล้วนแต่ต้องอาศัยความรับผิดชอบทั้งสิ้น

ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นด้านที่มีระดับความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากวิทยาลัยพาณิชย์การบึงพระพิบูลย์โลก เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้าศึกษาได้โดยไม่ได้คัดเลือกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทำให้ไม่สามารถทำนายคุณลักษณะของผู้เรียนที่เหมาะสมกับการศึกษาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์เมื่อเรียนจบสายอาชีพได้ อีกทั้งยังไม่สามารถคัดกรองนักเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนอย่างรอบด้านได้ตั้งแต่การเริ่มต้นเข้าศึกษาต่อ โดยเฉพาะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม นักเรียนที่เข้ามาศึกษาเป็นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแบบคละกัน เมื่อเข้าศึกษาต่อแล้วได้วัดระดับความรับผิดชอบ จึงได้ผลการวัดระดับความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับปานกลางสอดคล้องกับการศึกษาของ มาลินี จุโฑปะมา (2550) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พบว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสูงกว่า 3.00 มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมสูงตามไปด้วยดังนั้นวิทยาลัยจึงได้ให้ความสำคัญของการเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสังคมของนักเรียน จึงจัดการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผ่านการจัดการศึกษาแบบสายอาชีพที่เน้นการเรียนแบบลงมือปฏิบัติ และมีการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม เช่น FIX IT CENTER ศูนย์ซ่อม สร้าง พัฒนา ให้แก่ชุมชน นักเรียนต้องนำความรู้ในห้องเรียนมาพัฒนาช่วยเหลือสังคมให้ได้มากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับ ประภาพรรณ เอี่ยมสุภานิต(2539) ที่กล่าวว่า การพัฒนาเด็กและเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสำคัญต่อตัวเด็กเองและต่อสังคมเป็นอย่างมากเด็กที่มีความรับผิดชอบสูงจะสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเองได้ด้วยตนเองและสามารถปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี นอกเหนือจากเด็กที่จะทำให้แก่ตนเองได้แล้วเด็กก็จะสามารถรับผิดชอบต่อสังคมอีกด้วยคือเริ่มจากสังคมภายในครอบครัวสังคมในโรงเรียนรวมทั้งสังคมในชุมชนที่เขายู่เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมทำประโยชน์ให้สังคมอย่างต่อเนื่องจะช่วยเพิ่มความรับผิดชอบต่อสังคมของเด็กและจะเพิ่มความในการแก้ปัญหาต่างๆ ได้เป็นอย่างดีเนื่องจากมีความเชื่อมั่นสูงในสิ่งที่ทำและสามารถขยายความรับผิดชอบต่อสังคมในการเรียนและส่งผลให้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านการเรียนเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 วิทยาลัยพาณิชย์การบึงพระพิบูลย์โลกและวิทยาลัยที่เปิดสอนนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ควรนำผลการวิจัยไปศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์เพิ่มมากขึ้น และจัดกิจกรรมเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมให้กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โดยเฉพาะกิจกรรมที่สร้างความตระหนักเรื่องความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม

1.2 ควรศึกษาองค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพาณิชย์การ หรือในระดับอาชีวศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่กว้างขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมให้กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีลักษณะผู้เรียนในสายอาชีพ

วรัญญา ชดช้อย , นฤมล พระใหญ่, อัจฉรา ประเสริฐสิน
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 มกราคม- มิถุนายน 2561 (112 - 128)

บรรณานุกรม

- ขวัญเรือน สนิทวงศ์ ณ อุทยานและคณะ.(2559, กันยายน-ธันวาคม).ภาวะสุขภาพจิตและการปรับตัวของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา.วารสารวิทยาลัยพยาบาลสงขลานครินทร์.ปีที่ 36(ฉบับพิเศษ): 146-159.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.(2544).เค้าโครงคู่มือปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยม.กรุงเทพฯ:กองวิจัยและการวางแผนกระทรวงศึกษาธิการ.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2550). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 12. นนทบุรี: ไทเนรมิตกิจอินเตอร์โปรแกรมส์ฟ.
- ดวงพร ทองชะอุ่มม.(2550).คู่มือพัฒนาความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัย.สารนิพนธ์.กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เดือนใจ อินทร์เที่ยง.(2546).ผลการจัดประสบการณ์แบบโครงการที่มีต่อความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัยโรงเรียนดาราภิรมย์ กรุงเทพมหานคร.ปริญญา กศ.ม.(หลักสูตรและการสอน) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.ถ่ายเอกสาร.
- ทิพย์สุนันท์ แสงศรี.(2557, มกราคม-มิถุนายน). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง.วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ปี ที่ 8 (1) : 41-51. สืบค้นจาก URL: <http://ejournals.swu.ac.th/index.php/jindedu/article/view/4312/4191>
- ปาริญา ราพา. (2554,เมษายน-มิถุนายน). การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวทฤษฎีเผชิญความจริงและใช้ตัวแบบสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น.วารสารศึกษาศาสตร์ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.ปีที่ 5(2):35-43. สืบค้นจาก URL: <https://tci-thaijo.org/index.php/EDGKKUJ/article/view/50549/41821>
- ประภาพรรณ เอี่ยมสุภาษิต.(2539). การเตรียมความพร้อมด้านลักษณะนิสัย.ในเอกสารการสอนชุดวิชา 21499 ผูกอบรมครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. หน้า 759-767.
- ประกายมาศ รัตนโรภาส.(2551).การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ.วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน).ลพบุรี : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.ถ่ายเอกสาร.
- เพชรพะเยาว์ แยมยินดี. (2556). การศึกษาสาเหตุของการเสี่ยงออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) วิทยาลัยพณิชยการบึงพระพิษณุโลก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การบริหารการศึกษา).พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์.(2559).การศึกษาไทย 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพรัช วงศ์ยุทธไกร. (2555,มกราคม-มิถุนายน). คุณธรรมและจริยธรรมของครูช่างอุตสาหกรรม.วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ปีที่ 6(1):36-43.URL: สืบค้นจาก <http://ejournals.swu.ac.th/index.php/jindedu/article/view/2317/2359>
- ภาวิณี โสธายะเพชร.(2559).การศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมคุณธรรมเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบให้กับนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนในเครือเซนต์ปอล เดอ ชาร์เตอร์สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เขต 1.วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต(สาขาวิชาประถมศึกษา).กรุงเทพฯจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรจัญญา ชดช้อย , นฤมล พระใหญ่, อัจฉรา ประเสริฐสิน
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 มกราคม- มิถุนายน 2561 (112 - 128)

- มาลินี จุโฑปะมา . (2550). พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ราชบัณฑิตยสถาน.(2546).พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542.กรุงเทพฯ:นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- วิวัฒน์ รักษาเคน.(2531).ความสำนึกในความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดขอนแก่น. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาและการแนะแนว).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุจิตรา ฐานะสูตร.(2552).ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองเลย จังหวัดเลย.ปรินญาณิพนธ์ คม.(สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา)มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.(2548).มาตรฐานอาชีวศึกษา.กรุงเทพฯ:ม.ป.พ.
- อมรรวรรณ แก้วผ่อง.(2542).การเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดน้อยใน กรุงเทพมหานคร.ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- Bandura. (1986). *Social Foundation of Thought and Action: A Social Cognitive Theory*,New Jersey. Prentice-Hall,Inc.
- Baruch, Dorothy. (1949) .*New Mays in Discipline (7th ed.)*.Boston: Allyn and Baco.
- Brisbane., Holly E. (1994). *The development Child:Understanding children and Parenting*.6th ed. New york: Glencoe.
- Cattel, Raymond B.(1963). *Manual for Junior – Senior High School Personality Questionnaire“HSP” Form A*. Illinois: The Institute for Personality and Ability Testing
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill.

Bibliography (In Thai)

- Bandura. (1986). *Social Foundation of Thought and Action: A Social Cognitive Theory*,New Jersey. Prentice-Hall,Inc.
- Baruch, Dorothy. (1949) .*New Mays in Discipline (7th ed.)*.Boston: Allyn and Baco.
- Brisbane., Holly E. (1994). *The development Child:Understanding children and Parenting*.6th ed. New york: Glencoe.
- Cattel, Raymond B.(1963). *Manual for Junior – Senior High School Personality Questionnaire“HSP” Form A*. Illinois: The Institute for Personality and Ability Testing
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill.
- Iamsupasit Prapapun. (1996).Preparation and characteristic.*The document teaching module 21499 training Teachers and Those involved in early child care*. Page 759-767.
- Intiang dteuanjai.(2003).Project-Based Experience of Responsibility Early Childhood Darika School Bangkok. Master’s Project, M.Ed. (Curriculum and Instruction) Graduate School, Sukhothai Thammathirat Open University.Copy.

วรัญญา ชดช้อย , นฤมล พระใหญ่, อัจฉรา ประเสริฐสิน
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 มกราคม- มิถุนายน 2561 (112 - 128)

- Jhuthopama Malinee. (2007). *Social Responsibility of student's Behavior Education major Buriram Rajabhat University*. Bangkok: National Research Council of Thailand.
- Kaewphong Amonwan.(1999).*A Comparison of the Group work and Group Counseling on Moral Reasoning: Self Responsibility Aspect of MathayomSuksa 2 Student at Watnoinai School in Bangkok*. Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology . Bangkok: Graduate School,Srinakharinwirot University.Copy
- LuksaKen Wiphat .(1988). *The Consciousness Responsibility of Students grade 6 in Khon Kaen province*. Master Project, M.Ed.(Education Guidance and Psychology).Bangkok:Graduate School, Srinakharinwirot University.Copy
- National Cultural Commission. (2001).*Layout guide cultivate and strengthen the values*.Bangkok: Research And Planning Division of Ministry of education.
- Office of the National Education Commission. (2002).*The National Education Act (1999), and the Prof. Amendment (No. 2)2002*.Bangkok: Prixwhan graphics.
- Office of the Vocational Education Commission. (2005). *Vocational Education Standard (Industry)*.Bangkok: Not place print.
- Rapa Pareeya. (2011, April-June).Group Counseling based on Reality Theory and Symbolic Model for Developing Responsibility of Matayomsuksa 2 Students,SuksasankorKhonKaenSchool,KhonKaen Province. *Journal of Education KhonKaen University (Graduate Studies Research) . Year5 (2) : 35-43*. Retrieve form URL: <https://tcithaijo.org/index.php/EDGKKUJ/article/view/50549/41821>
- Royal Institute. (2003).*Royal Institute Dictionary 1999*. Bangkok: NanmeebooksPublications
- Ruttanawarophas Prakairnas.(2008) Development of Preschool Children's Morals and Ethics in Responsibilities through the Integrated Experiences.. Master's Project, M.Ed. (Curriculum and Instruction) Lopburi:ThepsatriRajabhat University.Copy.
- Sanitwong Na Ayutthaya Khwanrueanet al. (2016,September-December).Mental Health and Adjustment of Vocational College Students,Songkhla. Songklanagarind*Journal of Nursing*. Year 36(Supplement):146-159.
- Sangsri Tipsukom. (2014, January-June).Factors Related to Moral of Industrial Student under Diploma of Vocational Education Course. *Journal of Industrial Education Faculty of Education, Srinakharinwirot University*. Year8 (1) : 41-51. Retrieve form URL: <http://ejournals.swu.ac.th/index.php/jindedu/article/view/4312/4191>
- Sinararat Paitoon. (2016).*Thai Education 4.0 is more than Education*. Bangkok:Chulalongkorn University Printing house.
- Sothayapet Pavinee.(2016). *A study of factors promoting morality regarding discipline and responsibility for elementary students School in Saint Paul of Chartres's Bangkok Primary Educational Service Area Office 1*. Master of Education, M.Ed.(Education Elementary).Bangkok:Chulalongkorn University.
- Tanasoot Sujitra .(2009).*Factors Affecting Learning Responsibility of The Third Level, Secondary Grade 1-3*

วรจัญญา ชดช้อย , นฤมล พระใหญ่, อัจศรา ประเสริฐสิน
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 มกราคม- มิถุนายน 2561 (112 - 128)

Students of School under Loei Municipality, Loei Province. Master of Education program in Educational Research and Evaluation, Loei Rajabhat University.

Thongchaaum Duangporn.(2007). A Handbook for Responsibility Development of the Early Childhood. Master's Project, M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University.

Vongyuttakrai Pairust V.(2012,January-June).Moral and Ethics of Industrial Teacher.*Journal of Industrial Education Faculty of Education,Srinakharinwirot University*.Year6 (1):36-43.Retrieve form URL:
<http://ejournals.swu.ac.th/index.php/jinedu/article/view/2317/2359>

Wongrattana Chusri.(2007). Statistical techniques for Research.12th edition.Nonthaburi:
ThaineramitkijInterprocessive.

Yamyindee Petpayao .(2013).*A Study of the Causes at Risk of Vocational Students' Drop-out of Bungphra Phitsanulok Commercial College under the office of Vocational Education Commission*. Master thesis,M.Ed. (Educational Administration).Phitsanulok: Graduate School, Pibulsongkram Rajabhat University.